

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๐๙๐๒.๓/ ๑๙๙๙

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รหัสเรื่อง : ส10073

รับที่ : ส11245/56

วันที่ : 13 ส.ค. 56 เวลา : 16:29

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๙๔ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน

แขวงสามเสนใน เขตพญาไท

กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

3/256
13 ส.ค. 56
16.40 น.

๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง การประชุมภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ ครั้งที่ ๑๖ (CITES CoP16) และการประชุมคณะกรรมการบริหารอนุสัญญาฯ ครั้งที่ ๖๓ และครั้งที่ ๖๔

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สรุปผลการประชุมภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ ครั้งที่ ๑๖ (CITES CoP16) และการประชุมคณะกรรมการบริหารอนุสัญญาฯ ครั้งที่ ๖๓ และครั้งที่ ๖๔
๒. ร่างแผนปฏิบัติการแห่งชาติแห่งประเทศไทย พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๐

ด้วยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขอเสนอเรื่อง การประชุมภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ ครั้งที่ ๑๖ (CITES CoP16) และการประชุมคณะกรรมการบริหารอนุสัญญาฯ ครั้งที่ ๖๓ และครั้งที่ ๖๔ มาเพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้นี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ.๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่เสนอ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ ครั้งที่ ๑๖ (CITES CoP16) และการประชุมคณะกรรมการบริหารอนุสัญญาฯ ครั้งที่ ๖๓ และ ๖๔ ในระหว่างวันที่ ๓ - ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๖

๑.๒ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ รับทราบความก้าวหน้าในการเตรียมการจัดประชุม CITES CoP16 และเห็นชอบในหลักการต่อกรอบข้อคิดเห็นของประเทศไทยต่อวาระการประชุม CITES CoP16 และร่างแถลงการณ์ร่วมของรัฐมนตรีอาเซียนที่รับผิดชอบการอนุวัติอนุสัญญา CITES

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

๑.๓.๑ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ดำเนินการจัดทำรายงานการประชุมภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ครั้งที่ ๑๖ (CITES CoP16) และการประชุมคณะกรรมการบริหารอนุสัญญาฯ ครั้งที่ ๖๓ และครั้งที่ ๖๔ โดยผ่านการพิจารณาให้ข้อคิดเห็นจากที่ประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามอนุสัญญา CITES เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๖ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๑.๓.๒ กระทรวง...

๑.๓.๒ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการจัดทำร่างแผนปฏิบัติการงาช้างแห่งประเทศไทย พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๐ ซึ่งเป็นไปตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารอนุสัญญา ครั้งที่ ๖๔ โดยคณะทำงานจัดทำร่างแผนปฏิบัติการงาช้างแห่งประเทศไทย พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๐ ที่ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการจัดทำร่างแผนปฏิบัติการดังกล่าวข้างต้นเพื่อแก้ไขปัญหาการค้างาช้างที่ผิดกฎหมายตามพันธกรณีแห่งอนุสัญญา CITES และได้มีการประชุมหารือกันจำนวน ๒ ครั้ง เพื่อพิจารณาร่างแผนปฏิบัติการดังกล่าว นอกจากนี้ยังได้มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับแผนปฏิบัติการดังกล่าว จำนวน ๓ ครั้ง ใน ๓ พื้นที่ที่สำคัญซึ่งเกี่ยวข้องกับการค้างาช้าง ได้แก่ ครั้งที่ ๑ ที่จังหวัดสุรินทร์ ครั้งที่ ๒ ที่จังหวัดอุทัยธานีและนครสวรรค์ และครั้งที่ ๓ ที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งที่ประชุมดังกล่าว ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการยุติการค้างาช้างภายในประเทศ แต่ยินดีให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ในการควบคุมการค้างาช้างจากภาครัฐ และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้ส่งแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลช้างเลี้ยงและการค้างาช้างไปยังกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นเจ้าของช้างเลี้ยงจำนวน ๑,๕๒๔ ฉบับ โดยมีผู้ตอบกลับจำนวน ๓๘๗ ฉบับ คิดเป็น ๒๕.๔๐% ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด โดยได้สอบถามว่าเห็นด้วยหรือไม่ หากรัฐบาลให้ทำการซื้อขายงาช้างที่ตัดหรือได้จากช้างของท่านได้ โดยมีการควบคุม (เห็นด้วย ๕๒.๓๐% ไม่เห็นด้วย ๓๒.๗๐% และไม่มีความเห็น ๑๕.๐๐%) และเห็นด้วยหรือไม่ หากรัฐบาลห้ามทำการซื้อขายงาช้างที่ตัดหรือได้จากช้างของท่าน (ไม่เห็นด้วย ๖๖.๔๐% เห็นด้วย ๑๙.๖๐% และไม่มีความเห็น ๑๔.๐๐%) ซึ่งความคิดเห็นของเจ้าของช้างสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับแผนปฏิบัติการดังกล่าวข้างต้น รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ การประชุม CITES CoP16 ได้มีการตกลงกันซึ่งเป็นความร่วมมือของรัฐบาลและการดำเนินงานภายใต้อนุสัญญา CITES โดยเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทยซึ่งเข้าข่ายมาตรา ๔(๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ.๒๕๔๘

๒.๒ ร่างแผนปฏิบัติการงาช้างแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๐ เป็นสิ่งที่ประเทศไทยต้องจัดทำและเสนอต่อสำนักเลขาธิการ CITES โดยเร่งด่วน ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารอนุสัญญา CITES ครั้งที่ ๖๔ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมการค้างาช้างภายในประเทศของไทย ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีแห่งอนุสัญญา CITES และมติที่ประชุม ๑๐.๑๐ ว่าด้วยการค้างาช้างและซากต่างๆ ของช้าง ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและเข้าข่ายมาตรา ๔(๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ.๒๕๔๘

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ประเทศไทยต้องดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการดังกล่าวให้แล้วเสร็จและจัดส่งให้สำนักเลขาธิการ CITES โดยเร่งด่วนต่อไป ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารอนุสัญญา ครั้งที่ ๖๔

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

๔.๑ ผลการประชุมที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย มีดังนี้

๔.๑.๑ ข้อเสนอให้บรรจุไม้พะยุง (*Dalbergia cochinchinensis*) อยู่ในบัญชี ๒ ได้รับความเห็นชอบเป็นเอกฉันท์จากที่ประชุม

๔.๑.๒ ข้อเสนอ...

๔.๑.๒ ข้อเสนอขอปรับลดบัญชีจระเข้น้ำจืด (*Crocodylus siamensis*) และจระเข้น้ำเค็ม (*Crocodylus porosus*) ของประเทศไทยจากบัญชี ๑ เป็นบัญชี ๒ ไม่ผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุม

๔.๑.๓ การควบคุมการค้างาช้างภายในประเทศ โดยที่ประชุมมีมติที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๔.๑.๓.๑ ที่ประชุมขอให้ประเทศซึ่งตรวจยึดงาช้างแต่ละครั้งที่มีปริมาณมากกว่า ๕๐๐ กิโลกรัม ทำการเก็บตัวอย่างงาช้างดังกล่าวเพื่อทำการวิเคราะห์หาแหล่งที่มาของงาช้างดังกล่าวภายใน ๙๐ วัน และภายใต้งบประมาณที่มีขอให้ทำการวิเคราะห์คดีตรวจยึดงาช้างมากกว่า ๕๐๐ กิโลกรัมที่เกิดขึ้นในช่วง ๒ ปีที่ผ่านมาด้วย

๔.๑.๓.๒ ที่ประชุมยอมรับว่าการลักลอบค้าช้างและซากต่างๆ ของช้างเป็นปัญหาในระดับนานาชาติซึ่งประเทศถิ่นกำเนิด ประเทศที่นำผ่านและประเทศผู้บริโภคจะต้องดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วนและร่วมมือกัน

๔.๑.๓.๓ ที่ประชุมขอให้ประเทศที่มีอุตสาหกรรมแกะสลักงาช้างจะต้องทำการสำรวจปริมาณงาช้างที่ภาครัฐถือครองอยู่ รายงานข้อมูลดังกล่าวให้สำนักเลขาธิการ CITES ทราบภายในวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ของทุกปี และหากมีปริมาณที่เปลี่ยนแปลงไปจากปีก่อนหน้าให้ชี้แจงเหตุผลประกอบการเปลี่ยนแปลงปริมาณดังกล่าวด้วย รวมไปถึงให้มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับกฎหมายข้อบังคับในการควบคุมการค้างาช้าง และการลดปริมาณอุปสงค์อุปทานในตลาดการค้างาช้างด้วย

๔.๑.๔ การอนุรักษ์เสือ ที่ประชุมได้ร่วมกันพิจารณาข้อตัดสินใจเกี่ยวกับสัตว์ตระกูลแมวใหญ่ (Asian big cats) โดยเห็นชอบให้ประเทศถิ่นกำเนิดทุกประเทศ จัดทำรายงานผลการจับกุมการลักลอบฆ่าและค้าสัตว์ตระกูลแมวขนาดใหญ่ของเอเชีย นำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริหาร ครั้งที่ ๖๕ (กรกฎาคม ๒๕๕๖) และให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจับกุมดังกล่าวกับสำนักเลขาธิการเพื่อทำการวิเคราะห์ และจัดทำรายงานหน่วยงานด้านการบังคับใช้กฎหมายและประเทศถิ่นกำเนิดต่อไป

๔.๑.๕ ไม่กฤษฎณาได้รับความเห็นชอบ ในการปรับคำนิยามในเรื่องการขยายพันธุ์เทียมที่จำเพาะสำหรับไม้กฤษณา ซึ่งคำนิยามที่กำหนดใหม่นี้ทำให้ผู้ปลูกกฤษณาในประเทศไทยสามารถส่งออกไม้กฤษณาจากสวนป่าไปยังประเทศต่างๆ ได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น

๔.๑.๖ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับประเทศไทยในการกำหนดให้วันที่ ๓ มีนาคมของทุกปี ซึ่งตรงกับวันที่อนุสัญญา CITES ถือกำเนิดขึ้นเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๑๖ เป็นวันสัตว์ป่าโลก (World Wildlife Day) ซึ่งภาคีสมาชิกทั้งหมดจะจัดกิจกรรมรณรงค์ในวันดังกล่าวของทุกปี เพื่อสร้างความตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของการอนุรักษ์สัตว์ป่า

๔.๑.๗ การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนที่รับผิดชอบอนุสัญญา CITES และเจ้าหน้าที่อาวุโสที่รับผิดชอบอนุสัญญา CITES ในวันที่ ๓ และ ๔ มีนาคม ๒๕๕๖ ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ได้เห็นชอบร่วมกันในความร่วมมือและเพิ่มประสิทธิภาพของเครือข่ายการบังคับใช้กฎหมายภูมิภาคอาเซียนในเรื่องการป้องกันการค้าสัตว์ป่าที่ผิดกฎหมายหรือ ASEAN-WEN รวมทั้งการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับการค้าสัตว์ป่าและพืชป่าที่ผิดกฎหมาย

๔.๒ สิ่งที่ต้องดำเนินการต่อไป

๔.๒.๑ จัดทำร่างแผนปฏิบัติการงาช้างแห่งประเทศไทย พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๐ เสนอต่อสำนักเลขาธิการ CITES

๔.๒.๒ แก้ไขเพิ่มเติม...

๔.๒.๒ แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องในการอนุรักษ์สัตว์ป่าและพืชป่าให้ทันสมัย รวมทั้งจัดทำประกาศกระทรวงกำหนดชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าตามอนุสัญญาฯ ซึ่งได้มีการปรับปรุงแก้ไขจากการประชุม CITES CoP16 ภายใต้พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.๒๕๓๕ ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และภายใต้พระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ.๒๕๓๕ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๔.๒.๓ ดำเนินการเสนอเรื่องต่อที่ประชุมใหญ่แห่งสหประชาชาติ ครั้งที่ ๖๘ กำหนดให้วันที่ ๓ มีนาคมของทุกปี เป็นวันสัตว์ป่าโลก (World Wildlife Day)

๔.๒.๔ จัดทำรายงานเรื่องการอนุรักษ์เสือโคร่งและสัตว์ตระกูลแมวขนาดใหญ่ให้กับสำนักเลขาธิการ CITES ภายในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ และดำเนินการตามแผนฟื้นฟูประชากรเสือโคร่งระดับโลกตามระยะเวลาที่กำหนด

๔.๒.๕ ต้องจัดส่งคู่มือการจำแนกชนิดไม้พะยุงให้สำนักเลขาธิการ CITES เพื่อเผยแพร่ให้ประเทศสมาชิกอื่นๆ นำไปใช้เป็นคู่มือในการควบคุมการนำเข้า - ส่งออกไม้พะยุงต่อไป

๔.๒.๖ ประเทศไทยในฐานะผู้ส่งออกกฤษณาเป็นอันดับต้นๆ ของโลก และมีการส่งออกกฤษณาในหลากหลายรูปแบบ ต้องดำเนินการจัดทำคู่มือกฤษณาและผลิตภัณฑ์ พร้อมทั้งคำจำกัดความของกฤษณาและผลิตภัณฑ์ดังกล่าว

๔.๓ ร่างแผนปฏิบัติการงานช้างแห่งประเทศไทย พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๐ ที่จะต้องเสนอต่อสำนักเลขาธิการ CITES ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารอนุสัญญาฯ ครั้งที่ ๖๔ ประกอบด้วยหัวข้อที่สำคัญ ๕ กิจกรรม ได้แก่

๔.๓.๑ กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๔.๓.๒ ระบบฐานข้อมูล

๔.๓.๓ การติดตามตรวจสอบ

๔.๓.๔ การบังคับใช้กฎหมาย

๔.๓.๕ การรณรงค์ประชาสัมพันธ์

เป้าหมายของแผนปฏิบัติการนี้ เพื่อควบคุมการค้าช้างให้เป็นระบบและมุ่งไปสู่การยุติการค้าช้างในอนาคต โดยกิจกรรมต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น ดำเนินการในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๐ มีหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการดังกล่าวในประเด็นต่างๆ เช่น กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมการปกครอง กรมศุลกากร กรมปศุสัตว์ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ องค์การสวนสัตว์ในพระบรมราชูปถัมภ์ กรมประชาสัมพันธ์ เป็นต้น โดยใช้งบประมาณปกติของแต่ละหน่วยงานดำเนินการ

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

๕.๑ รับทราบสรุปผลการประชุมภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ ครั้งที่ ๑๖ (CITES CoP16) และการประชุมคณะกรรมการบริหารอนุสัญญาฯ ครั้งที่ ๖๓ และครั้งที่ ๖๔

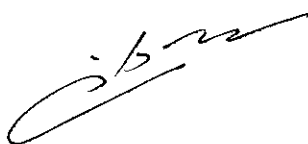
๕.๒ มอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดำเนินการตามผล

การประชุม CITES CoP16 และมอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการเสนอต่อที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติครั้งที่ ๖๘ กำหนดให้วันที่ ๓ มีนาคมของทุกปี เป็นวันสัตว์ป่าโลก (World Wildlife Day)

๕.๓ ให้ความเห็นชอบต่อร่างแผนปฏิบัติการแห่งชาติแห่งประเทศไทย พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๐ โดยมอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานหลักในการประสานงานเพื่อการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการดังกล่าว และให้ปรับแก้ร่างแผนปฏิบัติการดังกล่าวข้างต้นในส่วนที่มีใช้สาระสำคัญได้ พร้อมทั้งมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรี

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิเชษฐ์ เกษมทองศรี)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
กองคุ้มครองพันธุ์สัตว์ป่าและพืชป่าตามอนุสัญญา
โทรศัพท์ / โทรสาร ๐ ๒๙๔๐ ๖๔๔๙